

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Děčín VI, Školní 1544/5

Školní 1544/5, 405 02 Děčín VI - Želenice

Identifikátor školy: 600 076 016

Zřizovatel: Město Děčín, Mírové náměstí 1175/5, 405 38 Děčín IV - Podmokly

Školský úřad Děčín, Lázeňská 12, 405 01 Děčín I

Termín konání komplexní inspekce: 4. - 8. prosinec 2000

Čj.	066 713/00-2036
Signatura	kf7cu109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Děčín VI, Školní 1544/5 je příspěvková organizace s kapacitou 650 žáků. Počet žáků i tříd se průběžně zvyšuje, např. ve školním roce 1997/98 navštěvovalo 22 tříd 573 žáků. V současné době, kdy je ve 25 třídách 635 žáků (z toho 15 tříd na 1. stupni), je kapacita školy téměř naplněna. V tomto školním roce ve škole působí včetně vedení a vychovatelek ve školní družině 38 pedagogických pracovníků. Součástí školy je školní družina s kapacitou 90 žáků a školní jídelna s kapacitou 600 jídel.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16847/96-2, v jednom šestém a sedmém ročníku podle učebních plánů ZŠ č.j. 29738/96-22-50 s rozšířenou výukou tělesné výchovy (RvTv) se zaměřením na basketbal a v jednom třetím ročníku se zaměřením na sportovní gymnastiku (schváleno MŠMT 29. srpna 2000 pod č.j. sine/2000-50). V pátých ročnících dobíhá výuka podle učebních dokumentů Obecná škola č.j. 12035/97-20. V průběhu komplexní inspekce se uskutečnily hospitace na obou stupních ve dvanácti předmětech hodin) a ve školní družině. V hodinách byly sledovány cíle a obsah učiva, prostor pro činnost žáka a jeho motivace, aplikace poznatků, vzájemná komunikace a materiální podmínky výuky. Hodnocení proběhlo na základě hospitací v hodinách, zápisů realizované výuky v třídních knihách, posouzení návaznosti učiva učebních osnov a z nich rozepsaných tematických plánů, rozbohem hodnocení práce žáků a práce metodických orgánů.

Podmínky výuky - celkově

S přibývajícím počtem žáků a tříd se škola začíná potýkat s nedostatkem prostor pro výuku. Z odborných učeben je k dispozici učebna výpočetní techniky, anglického jazyka, dílny a kuchyňka, ostatní odborné učebny slouží současně jako kmenové. Školní družina se o své prostory dělí s prvním a druhým ročníkem. Tělocvična i přilehlé hřiště jsou využívány po celý den, školní hřiště je veřejně přístupné. Třídy jsou prostorné a účelně vybavené, v pěti byl instalován nový školní nábytek. Chodby a další společné prostory jsou esteticky na výši (zvláště na 1. stupni), o přestávkách využívají žáci instalované stoly pro stolní tenis. Za příznivého počasí tráví žáci hlavní přestávku na venkovních terasách. Nedostatek prostor se týká i šaten, žáci tříd umístěných v pavilonu školní družiny mají kabáty i boty uloženy na chodbách. Vedení školy plánuje postupné vybudování šaten i opravu už nevyhovujících šaten a sociálního zařízení u tělocvičny. Fond učebnic je na 1. stupni značně zastaralý, zčásti je tvořen pracovními učebnicemi z nakladatelství Alter, žáci je však jako pracovní nemohou využívat. Také učební pomůcky jsou většinou zastaralé, poslední nákupy se uskutečnily v roce 1995. Nedostatek procvičovacích materiálů a dalších pomůcek nutí učitelky k častému kopírování a k samovýrobě pomůcek. Výuce na 1. stupni by prospělo doplnění o jazykové příručky, různé encyklopedie a populárně naučnou literaturu. Celkové vybavení audiovizuální technikou potřebám školy dostačuje. Obě sborovny jsou vybaveny výpočetní technikou s přístupem na Internet. Úroveň zajištění 2. stupně učebnicemi a dalšími pomůckami je součástí hodnocení jednotlivých předmětů nebo skupin předmětů.

V rozvrhu hodin jsou z hlediska psychohygieny nevhodně zařazeny hodiny cizích jazyků ve čtvrtých a pátých třídách a rodiče v dotaznících upozorňovali i na skutečnost, že ve čtvrtých třídách je třikrát týdně zařazena odpolední výuka. Pitný režim zajišťují tři automaty, nápoje si

mohou žáci zakoupit ve školním bufetu, akceptováno je i vlastní řešení žáků.

Personální podmínky lze celkově hodnotit jako velmi dobré. Z 15 kmenových učitelek na 1. stupni je 11 plně kvalifikovaných, jedna má kvalifikaci pro 2. stupeň ZŠ a tři jsou nekvalifikované. Z 19 učitelů na 2. stupni je jedna nekvalifikovaná učitelka a jeden učitel má kvalifikaci pro 1. stupeň. Škola postrádá učitele s odborností pro výuku německého jazyka, hudební a rodinné výchovy. Na obou stupních je z celkového počtu 668 hodin pedagogicky a odborně způsobilé odučeno 70,5 % hodin.

1. - 2. ročník

V 1. a 2. ročnících proběhly hospitace celkem v sedmi hodinách (český jazyk, matematika, výtvarná výchova). Obsah a plánování učiva jsou v souladu s deklarovaným učebním programem a tomu odpovídají tematické plány. Příprava na vyučování byla ze strany vyučujících zodpovědná a svědomitá s jasnými záměry a vytyčenými cíli. Z celkového počtu sedmi hodin dvě hodiny odučily nekvalifikované učitelky. V jedné hodině tento fakt negativně ovlivnil výuku. Materiální podmínky byly na velmi dobré úrovni. Učitelky využívaly standardní pomůcky, ale i důmyslné pomůcky vlastní výroby. Psychohygienické podmínky odpovídaly standardu. Vhodně byly zařazeny relaxační chvíle, pohybové hry, protahovací cviky, méně však se objevovala dechová, hlasová a artikulační cvičení.

V oblasti organizace, forem a metod výuky lze konstatovat, že hodiny byly pestré, rozmanité, časté střídání činností zabránilo stereotypu. Formy a metody práce byly přizpůsobeny nejmladšímu školnímu věku a odpovídaly individuálním zvláštnostem žáků. Pouze ve vyrovnávací třídě si musí škola jasně uvědomit cíl a poslání této třídy, včetně odborného a materiálního zázemí (např. kompenzační pomůcky).

Motivace a hodnocení byly přirozenou součástí sledovaných hodin. Hodnocení bylo prováděno nejenom klasifikací, ale také pochvalou a povzbuzením.

Interakce a komunikace probíhaly na běžné úrovni, byl vytvořen dostatečný prostor pro seberealizaci žáků, respektována vzájemná pravidla komunikace, patrný byl vliv vyučujících na rozvoj komunikativních dovedností žáků. Žáci se prezentovali dobrými znalostmi, nadprůměrnou aktivitou ve vyučování, větší pozornost je potřeba věnovat grafickému projevu (včetně návyků při psaní).

Na základě sledovaných hodin a uvedených poznatků z nich hodnotí ČŠI kvalitu výchovně vzdělávacího procesu v 1. a 2. ročníku celkově jako velmi dobrou.

3. - 5. ročník

V rámci inspekce byly navštíveny všechny třídy uvedených ročníků, hospitace proběhly ve 13 hodinách (český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda). V plnění osnov a v dlouhodobém plánování výuky zjistila ČŠI některé nedostatky. Vyučující mají sice zpracovány tematické plány (většinou s výjimkou literární složky českého jazyka), ty však mají rozdílnou úroveň a některé jen kopírují jednotlivé kapitoly používané učebnice (vlastivěda, prvouka, český jazyk). Vzhledem k tomu, že se ve výuce zpravidla používají starší vydání učebnic, neodpovídalo v některých případech učivo, zařazené v jednotlivých ročnících, členění učiva v osnovách. Kontrola loňských třídních knih prokázala, že ke stejnému jevu docházelo i v minulém školním roce (např. v geometrii ve druhém a třetím ročníku). Také v tomto školním roce byla ve třetím ročníku zařazena v českém jazyce látka čtvrtého ročníku. Zápisy ze čtení a literární výchovy většinou nemají požadovanou vypovídací hodnotu a ve čtvrtých třídách se do třídních knih nezapisuje psaní. Návaznost výuky mezi ročníky není zatím sledována ve vlastivědě a v přírodovědě, kde autoři osnov předpokládají, že učitel sám vybírá a

sestavuje z konkrétních témat souvislý program vzdělávání. Bezprostřední příprava na sledované hodiny byla včetně tabule a dalších pomůcek pečlivá. Méně promyšlené z hlediska stavby a použitých metod a forem práce byly hodiny čtení (ty svou jednotvárností a stereotypem působily pro žáky únavně) a zvláště obě hodiny vlastivědy, kde se nepříznivě promítla nekvalifikovanost a nezkušenost vyučujících.

V oblasti forem a metod výrazně převažovaly hromadné formy práce, a to i v hodinách věnovaných opakování. Tento způsob práce ovlivnil celkovou efektivitu hodin i aktivní zapojení žáků do výuky. Z průměru vybočovaly dvě hodiny matematiky, ve kterých učitelky pracovaly individuálně se žáky zaostávajícími, pro žáky bystřejší měly připraveny náročnější úkoly, popř. další zaměstnávací materiál a pro zpestření byly zařazeny soutěživé prvky. Hodiny přírodovědy a vlastivědy měly verbální charakter, výklad nového učiva byl příliš dlouhý a pro žáky často nepřiměřeně náročný (bez použití tabule), kladem byla naopak práce s učebnicí.

V úvodu hodin byli žáci vždy seznámeni s cílem hodiny, následovalo opakování a procvičování učiva, které v mluvnici a v matematice směřovalo k pochopení vztahů a souvislostí, ale v přírodovědných předmětech bylo zaměřené spíše na pamětné zvládnutí faktografických údajů. Učitelky používaly v průběhu hodin především vnější motivaci (motivační výzvy, pochvaly). Až příliš častou formou opakování jsou ve vlastivědě a přírodovědě písemné testy a prověrky, jak o tom svědčí mj. i hodnocení v žákovských knížkách. V hodinách čtení dbaly učitelky na zvládnutí techniky čtení, správnou intonaci a výrazný přednes uměleckého textu. Odpovídající péče je věnována grafické úpravě v sešitech, méně se učí žáci pracovat v českém jazyce v písemných projevech s vlastní chybou. K častějším nešvarům patřila absence opakování a shrnutí, závěrečné hodnocení prováděla zpravidla učitelka často až po zvonění bez žákovského sebehodnocení. Učitelky celkově nereagovaly v průběhu hodiny na únavu žáků a při psaní nevěnovaly patřičnou pozornost dodržování psychohygieny psaní.

Žáci byli v hodinách vesměs ukázněni, respektovali dohodnutá pravidla. Projevovali k výuce pozitivní vztah a pokud měli možnost, aktivně se zapojovali do výuky, diskutovali. Absentovala spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem. Často ani v hodinách českého jazyka a čtení nemuseli žáci odpovídat celou větou. Nedílnou součástí výuky bylo výchovné působení (ekologie, bezpečnost, chování na veřejnosti, blížící se vánoce apod.). Atmosféra ve třídách byla příznivá.

V dlouhodobém plánování výuky se v uvedených předmětech projeví nedostatky zapříčiněné nedostatečnou znalostí osnov, přílišnou orientací na učebnici, ale také nedostatečnou kontrolní činností. Bezprostřední příprava na jednotlivé hodiny byla ve většině hodin pečlivá. Personální zajištění výuky je celkově dobré, materiální a psychohygienické podmínky jsou průměrné. Ve sledovaných hodinách převažovaly hromadné metody a formy práce se zažitými stereotypy, organizování, motivování a vzájemná komunikace jsou na průměrné úrovni.

Celkově je výuka ve 3. - 5. ročníku hodnocena jako průměrná.

2. stupeň

Cizí jazyky (4. - 9. ročník)

Škola nabízí výuku anglického a německého jazyka, v souladu s učebním plánem je týdenní dotace hodin. Jako kroužek mohou žáci volit cizí jazyk už ve třetím ročníku. Pro anglický jazyk je zpracováno rozvržení učiva do jednotlivých ročníků tak, aby požadavky osnov byly splněny. Z něj vychází časové a tematické plány pro školní rok. V německém jazyce takovéto rozvržení chybí, učitelé mají zpracovány pouze roční časové a tematické plány. V jejich plnění

byly shledány odchylky ve třídě 6. C, kde bylo v době konání inspekce zpoždění dva měsíce. Stávající způsob zápisů učiva cizích jazyků do třídních knih, upravený pokynem ředitele školy ze dne 4. 9. 2000 (v paralelních třídách s více skupinami se učivo nezapisuje do všech třídních knih), je nepřehledný a neumožňuje objektivně zjistit plnění osnov ani případnou absenci žáků v hodinách cizího jazyka. Navíc např. v třídní knize 6. C chybělo v období od 11. září do 30. listopadu 15 zápisů učiva z německého jazyka a 5 zápisů z anglického jazyka.

Personálně zajišťuje výuku sedm učitelů s pedagogickou způsobilostí, odbornou způsobilost má pouze jeden učitel angličtiny. Materiální zabezpečení umožňuje realizovat jazykovou výuku podle požadavků osnov. Ve škole jsou dvě jazykové učebny, ale většina hodin probíhá v kmenových učebnách. Jejich estetická úroveň je rozdílná, na výzdobě a na výrobě mnoha pomůcek se podílejí vyučující i žáci. Škola zapůjčuje žákům učebnice a pracovní sešity (AJ), ale používané učebnice německého jazyka zejména ve vyšších ročnících jsou zastaralé a komunikativní výuka vyžaduje od učitelů použití mnoha doplňkových materiálů a pomůcek, což se vždy neděje. Kromě toho je pak příprava na výuku časově velmi náročná.

Z hlediska psychohygieny je nevhodné zařazení všech tří hodin cizího jazyka týdně ve čtvrtých třídách na 5. a 6. hodinu, kdy musí být únava dětí zřejmá. Vnitřní psychohygienické podmínky vyplývaly z organizace jednotlivých hodin a byly vesměs velmi dobré.

ČŠI provedla hospitace celkem v osmi hodinách obou jazyků u všech vyučujících. Společným rysem byla pečlivá příprava učitelů a vesměs dobré až velmi dobré využití pomůcek. Téměř všichni vyučující dobře řadili učivo, vhodně volili metody vzhledem k věku žáků a náročnosti učiva. Ve dvou hodinách byl pozorovatelný určitý stereotyp a nepružnost učitele. Naopak zcela ojedinělou kvalitu měly obě hodiny učitele s plnou způsobilostí, který předvedl po všech stránkách vynikající práci.

Motivace vnější byla pozorovatelná ve všech zhlédnutých hodinách a měla většinou formu pochvaly a povzbuzení, motivace vnitřní byla ojedinělá. Hodnocení slovní bylo většinou pozitivní, pokud žáci dostali známku, byla objektivní. Frekvenci známek v žákovských knížkách lze považovat za dostačující. Možnost zhodnotit svoji práci a pokrok dával žákům pouze jeden učitel.

Komunikace v hodinách byla většinou vedena v cizím jazyce a směřovala od učitele k žákovi. Prostor ke komunikaci využívali žáci s různou intenzitou. Jazykové dispozice učitelů byly dány skutečností, že jim chyběla odborná způsobilost, jejich chování a interakce ve třídě byly velmi dobré.

Organizace hodin, komunikace a psychohygienické podmínky mají velmi dobrou úroveň, motivace, materiální a personální zajištění výuky jsou průměrné, plánování je hodnoceno jako pouze vyhovující. Celkově je výuka cizích jazyků hodnocena jako průměrná.

Blok společenskovedních předmětů (český jazyk, občanská výchova, dějepis)

Časová dotace těchto předmětů je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, učivo je rozvrženo do jednotlivých ročníků. Toto rozvržení projednávají společně vyučující (ve škole jsou určeny poradní skupiny pro jednotlivé předměty), je tak vytvořen předpoklad pro splnění učebních osnov celém rozsahu. Určité rezervy zjistila ČŠI v plánování literární složky učiva v předmětu český jazyk, kde učivo takto rozvrženo není a zápisy v třídních knihách jsou mnohdy nekonkrétní (pouze název článku, případně jméno autora). Volitelné ani nepovinné předměty tohoto typu škola nenabízí, žáci se však zapojují do různých soutěží a olympiád. Z důvodu nemoci vyučujících neproběhly hospitace v hodinách dějepisu. Přípravu vyučujících na výuku hodnotí ČŠI jako velmi dobrou, je zohledňován aktuální stav jednotlivých tříd. Vyučující mají informace o žácích se specifickými poruchami učení a chování, v samotných

hodinách však nebyla pozorována konkrétní individuální práce s těmito žáky.

Vyučující uvedených předmětů získali příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost, část hodin občanské výchovy zajišťují učitelé bez odborné způsobilosti, většinou třídní učitelé.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, pro výuku dějepisu je k dispozici odborná učebna s příslušným vybavením (slouží současně jako kmenová). Jsou pořizovány ucelené řady učebnic, postupně je fond učebnic obnovován, pro výuku občanské výchovy mají učebnice pouze žáci 7. ročníku. K dispozici jsou v dostatečném množství Pravidla českého pravopisu, slovníky, další jazykové příručky a cvičebnice. Pro zpestření výuky využívají vyučující v hojné míře další kopírované materiály. V objektu školy vyvíjí činnost veřejná knihovna, což je přínosem i pro výuku. Dále je k dispozici řada učebních pomůcek (tabelární, mapy a jiné) a audiovizuální technika. Prostředí učeben působí příjemným dojmem. Výukové programy pro PC škola nevyužívá. V průběhu hospitovaných hodin byly respektovány psychohygienické zásady, výjimkou byla většina hodin v 6. ročníku, kdy určitá jednotvárnost a absence relaxačních prvků způsobily nárůst únavy a rušivých projevů v chování žáků, efektivnost hodin byla tímto snížena.

V hospitovaných hodinách byli žáci seznámeni na začátku se strukturou, převažovala hromadná práce kombinovaná s individuální činností. Byla zajištěna návaznost učiva, na počátku probíhalo orientační opakování. Žáci měli většinou prostor pro formulování vlastních názorů, vystupovali aktivně, uplatnily se mezipředmětové vztahy. Učitelé jim poskytovali pomoc, převažovala pozitivní motivace. Patříčná pozornost je průběžně věnována písemným projevům žáků, sešity jsou pravidelně kontrolovány. Až na výjimky v hodinách slohu (kde žáci formulovali svoje názory a hodnotili práce spolužáků) nebylo na konci hodin provedeno shrnutí probraného učiva, chybělo hodnocení, popřípadě sebehodnocení žáků. Tyto hospitované hodiny, kterým dominoval pozitivní přístup vyučujících a jejich odbornost, byly hodnoceny většinou jako velmi dobré. Pravidla jednání jsou žákům známá a většinou dodržována, jsou rozvíjeny jejich komunikativní schopnosti. Během hospitací přistupovali žáci k výuce se zájmem.

Plánování výuky a podmínky výuky jsou velmi dobré. Organizace výuky je hodnocena ve většině hodin jako velmi dobrá. V oblasti motivace, hodnocení, interakce a komunikace převažují pozitivní zjištění.

Celkově hodnotí ČŠI tento blok předmětů jako velmi dobrý.

Blok přírodovědných předmětů

Kvalita vzdělávání v přírodovědných předmětech byla mimo jiné posuzována na základě 11 hospitací v hodinách matematiky, přírodopisu, zeměpisu, fyziky a informatiky.

Plánování a příprava výuky byly na dobré úrovni, ve výuce zeměpisu je specifikováno učivo s regionální problematikou. Všechny hodiny byly vyučujícími připraveny, výsledná úroveň hodin se odvíjela od zkušeností a momentálních dispozic učitelů. Plánování učiva a jeho časové rozložení v roce má určité nedostatky v matematice, neboť nebylo zareagováno na dodatky k osnovám vzdělávacího dokumentu Základní škola. Učivo geometrie se v hodinách nestřídá, ani není vyučováno v blocích. Za bloky jsou považovány tematické celky v pořadí, ve kterém jsou uvedeny v osnovách. Konkrétní ročníky se tak dostanou k učivu geometrie až po třech měsících, nebo dokonce až po půl roce. Na druhé straně se správně plní předepsané laboratorní úlohy a práce ve fyzice a přírodopisu a realizují se zeměpisná cvičení. Úprava v plánování učiva matematiky nebude problémem, protože střídání geometrického učiva s učivem aritmetiky a algebry bude lépe vyhovovat podle vyjádření učitelů i jim samotným.

Personální podmínky zhlédnutých hodin byly velmi dobré. Pouze jedna vyučující nesplňuje

kvalifikaci stanovenou vyhláškou pro výuku v ZŠ. Pokud bylo v některých hodinách slabší místo, pak v momentální realizaci, zejména v organizaci, formách a metodách práce.

Taktéž materiální podmínky pro výuku uvedených předmětů jsou na velmi dobré úrovni. Zřejmý nadstandard je ve vybavení informatiky, zeměpisu a přírodopisu. Učebna výpočetní techniky disponuje 12 moderními počítači a dostatečným softwarem s připojením k Internetu. Přírodopis disponuje vhodnou učebnou, videem, zpětným projektořem a hlavně zásobou potřebných názorných pomůcek, rovněž učebna zeměpisu je funkčně vybavena. Ostatní předměty lze realizovat s průměrným vybavením. Záleží pouze na vyučujících a kontrole vedení, jak je materiální zázemí využito. V tomto smyslu byly méně zdařilé jedna hodina fyziky a přírodopisu. Ve všech předmětech jsou používány platné učebnice, pro výuku zeměpisu je většina učebnic zastaralá.

Psychohygienické podmínky většiny hodin respektovaly věk žáků. Nedostatkem bylo nepřiměřené nadřazení hodnocení žáků na základě písemných testů a diktování poznámek do sešitů žákům 6. ročníku s nadměrným použitím cizích slov. Dodržována byla délka hodin, dbáno bylo na střídání činností. V žádné hodině však nebyla patrná práce se žáky se specifickými poruchami učení.

Organizace, formy a metody práce v hodinách odpovídaly klasicky pojatým hodinám, kdy všichni žáci pracovali stejně a většinou se věnovali stejně náročným úkolům. Dominantními ve třídě byli vždy vyučující. Takto pojaté hodiny řadí ČŠI k průměrným, i tak však byla většina hodin pro žáky přínosem. Pozornosti vedení školy byly doporučeny konkrétní hodiny fyziky a přírodopisu, které v realizaci zůstaly pod uvedeným průměrem.

Motivace a hodnocení spočívaly většinou v dosažení dobré známky. Žákovské knížky informují zákonné zástupce o výsledcích práce v těchto předmětech. Pokud se v hodinách ověřovaly vědomosti, pak známka odpovídala výkonům žáka.

Komunikace a interakce v hodinách byla na dobré úrovni. Ve třídách panovalo ovzduší důvěry. Ve většině hodin projevovali žáci zájem o výuku a řada z nich se i hlásila. Mnohdy však nebyli vyvoláni. Výjimkou byla hodina matematiky v 8. ročníku, kde žáci společně s vyučující hodinu skutečně dotvářeli.

Celkově hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání v bloku přírodovědných předmětů jako průměrnou.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledované oblasti

Členění učiva i vlastní obsah výuky byly s uvedenými výhradami v souladu s učebními osnovami. Personální podmínky jsou celkově velmi dobré, prostorové a materiální velmi dobré na 2. stupni, na 1. stupni jsou materiální podmínky průměrné a zhoršené podmínky pro výuku jsou v učebnách, ve kterých je současně umístěna školní družina. Psychohygienické podmínky jsou průměrné. Ve sledovaných hodinách převažovaly hromadné metody a formy práce s orientací na průměrného žáka, motivování, hodnocení a vzájemná komunikace jsou na průměrné úrovni. Kvalita vzdělávání ve sledované oblasti je celkově hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plán práce školy na školní rok 2000/2001 je obsáhlý dokument, který na začátku uvádí koncepci školy s obecně formulovanými cíli, prostředky k jejich dosažení a dalšími trendy. V dalších kapitolách (např. Organizace školy, Kalendář akcí, Mimoškolní a mimotřídní aktivity) jsou konkrétně rozpracovány některé body koncepce. Plán práce školy mají učitelé k dispozici ve sborovně, nebyl však projednán a schválen pedagogickou radou a jeho plnění není předmětem jednání pedagogických rad nebo provozních porad. ČŠI konstatuje, že v hlavních obrysech (mimoškolní činnost, spolupráce s rodiči, zpřístupnění učebny výpočetní techniky a školního hřiště veřejnosti) je koncepce školy naplňována. Zlepšování prostorových a materiálně technických podmínek není zpracováno písemně, vedení školy má však jasnou představu o potřebných úpravách a je v pravidelném kontaktu se zřizovatelem.

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů, pro 2. stupeň je učební plán rozpracován na celé čtyřleté období.

Kromě rozšířené výuky tělesné výchovy ve třech třídách nabízí škola v sedmých až devátých ročnících vždy tři volitelné předměty. Nepovinné předměty nejsou v tomto školním roce zařazeny, v rámci mimoškolní činnosti nabízí škola žákům účast v zájmových útvarech. Učebna výpočetní techniky je v provozu denně do 20. hodiny a provoz je zajištěn také o prázdninách.

Ve snaze umožnit dočasně opožděným žákům prvního ročníku dobré podmínky pro adaptaci na školní práci zřídila škola vyrovnávací třídu.

Škola vytváří podmínky pro integraci tělesně a smyslově postižených žáků. Spolupracuje přitom se speciálně pedagogickými centry, o imobilního žáka se stará sociální asistent. Zatím se ve výuce zřídka uskutečňuje individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení a chování, kterých škola vykazuje velký počet. Pozornost je věnována drogové prevenci, konkrétní případy jsou řešeny ve spolupráci s rodiči a příslušnými institucemi.

Koncepce školy je promyšlena a postupně realizována. Na závadu je, že plán práce školy nebyl zpracován v součinnosti s pedagogickými pracovníky a jeho plnění není pravidelně vyhodnocováno. Škola nabízí uplatnění žákům pohybově nadaným, vychází vstříc i žákům zaostávajícím a zdravotně postiženým. Nadstandardní služby poskytuje škola žákům i veřejnosti v oblasti výpočetní techniky. Uskutečňování záměrů školy souvisejících se zlepšováním prostorových a materiálně technických podmínek závisí na finančních možnostech školy a podpoře zřizovatele. Plánování je celkově hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Ředitel školy (ve funkci od roku 1991) jmenoval tři zástupce (dva pro věci pedagogické, jednoho pro ekonomiku). Organizace školy je přehledně a podrobně zpracována v jedné z kapitol plánu práce. Kromě toho jsou povinnosti učitelů i žáků uvedeny ve Vnitřním řádu školy. Jasně stanovené organizační schéma vymezuje zároveň kompetence vedoucích pracovníků a celá struktura umožňuje účinné řízení školy. Pravidelně se uskutečňují schůzky vedení školy. Metodické orgány jsou zřízeny, nejsou ovšem plně využívány (např. v oblasti plánování výuky). Pracovníci školy mají přístup k potřebným informacím, které jsou předávány prostřednictvím pedagogických rad, provozních porad, upřesňovány v měsíčních plánech a uveřejňovány na nástěnkách. K uveřejňování informací slouží stále častěji počítače ve sborovnách. Žáci jsou o dění ve škole informováni prostřednictvím nástěnek, nepravidelně konaných třídnických hodin, operativně se využívá školní rozhlas. K vzájemnému kontaktu slouží také schránka důvěry. Pro rodiče se pravidelně konají třídní schůzky, navíc se uskutečňují informativní setkání s rodiči vycházejících žáků a prvňáčků. Rodiče mají možnost účasti přímo ve výuce. V dotaznících pro rodiče 97 % rodičů vyjádřilo spokojenost s množstvím informací, které jim škola o jejich dětech poskytuje. Ředitel školy jako další

dokument zpracoval Klasifikační řád, který vychází z vyhlášky o základní škole a navíc uvádí kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně i pro slovní hodnocení. Žákovské knížky obsahují dostatek známek z naukových předmětů, chybí pravidelné hodnocení výchov (Tv, Hv, Vv). K informování veřejnosti slouží též vlastní webové stránky na Internetu.

Ve vedení povinné dokumentace ČŠI zjistila nedostatky. Týkají se třídních knih (chybějící zápisy), katalogových listů (není uveden metodický pokyn pro hodnocení žáků 1. ročníků v prvním pololetí) a personální dokumentace zaměstnanců. Ze zápisů z pedagogických rad nelze vysledovat, do jaké míry se kromě organizačních záležitostí zabývají pedagogickými otázkami.

Kromě školních kol různých vědomostních, sportovních a výtvarných soutěží a olympiád se škola účastní okresních, případně regionálních kol, sama pak organizuje okresní kolo v házené. Významná pro třídy s RvTv je úzká spolupráce s Basketbalovým klubem Děčín zaručená garanční smlouvou uzavřenou k 1. září 1999. Škola je členem Asociace školních klubů, spolupracuje s dánskou školou a zaštiťuje projekt „Hřiště pro sídliště“ schválený v rámci programu „Mládež“. Na dobré úrovni je spolupráce se zřizovatelem (ředitel je členem školské komise) a dalšími institucemi.

Organizační struktura umožňuje funkční řízení školy, kompetence jsou stanoveny, informační systém má jasně stanovená pravidla. Rodiče hodnotí spolupráci se školou jako velmi dobrou. Nedostatky byly shledány ve vedení povinné dokumentace. Škola se prezentuje na veřejnosti, dobře spolupracuje s dalšími partnery. Organizování je hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení jako celek je pružné a funkční. Vedení školy preferuje demokratický styl řízení založený na osobním kontaktu a vzájemné důvěře. Vytváří podmínky pro uplatnění dobrých nápadů a tvořivosti pracovníků (oblast mimoškolní činnosti, výzdoba tříd a společných prostor), umožňuje jim účast na dalším vzdělávání, což je ovšem limitováno mj. finančními možnostmi školy. K dalšímu sebevzdělávání přispívá nákup odborných publikací i odběr profesních časopisů. Začínající a nekvalifikovaní učitelé mají přiděleného uvádějícího učitele. Přidělení předmětů ve velké většině respektuje odbornost učitelů, popř. jejich speciální zaměření, výhrady měla ČŠI k personálnímu obsazení vyrovnávací třídy. Hodnotící kritéria jsou zveřejněna v plánu práce, zatím však není vytvořen systém sebehodnocení školy.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků mají spíše nadprůměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kromě veřejného plánu kontrol, který je součástí plánu práce, mají ředitel i jeho zástupci zpracovány neveřejné plány kontrolní činnosti. Plány kontrol sice zahrnují kontrolu výchovně vzdělávacího procesu, ale právě zde zjistila ČŠI některé nedostatky, konkrétně ve vedení povinné dokumentace, v plnění učebních dokumentů (jak je uvedeno v předchozích kapitolách), nedostatečná byla kontrola kvality tematických plánů na 1. stupni. Součástí kontrol je hospitační činnost, ze které jsou vedeny záznamy. Četnost hospitací je nízká (zvláště vzhledem k nekvalifikovaným učitelům), výsledky kontrol nejsou kromě hospitační činnosti dokladovány. Podle vyjádření ředitele jsou zjištěné nedostatky ihned projednávány s příslušnými pracovníky. Jako nedostatečná se ČŠI jeví metodická pomoc poskytovaná vedením nekvalifikovaným a začínajícím učitelům.

Sledování úrovně výsledků učení vlastními hodnotícími nástroji provádí vedení jen výjimečně

(v minulém školním roce to byly srovnávací testy ve čtvrtých třídách). Oficiální testy jsou využívány na 2. stupni v matematice a ve fyzice, a ve 4. až 9. třídách probíhá školní kolo Matematického klokana.

Škola má vytvořen systém vnitřní kontroly, ten však není v plné míře realizován. Kontrolní mechanismy jsou proto hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry školy se daří postupně realizovat, plánování je účelné a funkční. Organizační struktura umožňuje účinné řízení, škola se prezentuje na veřejnosti a dobře spolupracuje s dalšími institucemi. Kritéria pro hodnocení jsou známa, vedení podporuje iniciativy a další vzdělávání pracovníků. Kontrolní systém je vytvořen, ale není v plné míře realizován.

Kvalita řízení je celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Školní družina (ŠD) je umístěna v horním pavilonu. V době konání inspekce bylo zapsáno 98 žáků (překročena kapacita uvedená v rozhodnutí o zařazení o osm žáků) ve čtyřech odděleních (žáci 1. až 3. ročníku). Provoz zajišťuje ŠD denně od 6.00 do 17.00 hodin. Ve spolupráci s ostatními ŠD je koordinována činnost v období hlavních prázdnin, provoz v období vedlejších prázdnin je zajišťován podle zájmu rodičů. Poplatek za pobyt ve ŠD je 50 Kč měsíčně.

Provoz ŠD zajišťují čtyři vychovatelky (jedna bez kvalifikace). Prostorové podmínky hodnotí ČŠI jako pouze vyhovující, neboť provoz je zajištěn v učebnách, kde dopoledne probíhá výuka. Tento fakt nepříznivě omezuje práci učitelek i vychovatelek při přípravě na vyučování. Dále má ŠD k dispozici videoklubovnu, tělocvičnu (v pátek), cvičnou kuchyňku a sborovnu pro vychovatelky. Šatnové prostory nejsou ve ŠD zřízeny, žáci si odkládají svršky na chodbě. Vybavení pomůckami a hračkami, které je doplňováno a obnovováno, mají vychovatelky v uzamčených skříňkách v učebnách. Provoz ŠD zajišťuje vyvážený režim dne (polední klid, pobyt venku, zajištění pitného režimu), zásady bezpečnosti jsou dodržovány.

Roční plán ŠD je schválen ředitelem školy. Rozsah činnosti odpovídá potřebám žáků, je vedena povinná dokumentace, avšak některá ustanovení Provozního řádu a Řádu školní družiny řeší některé otázky (přijímání žáků, hodnocení chování, omlouvání absence) nad rámec platných právních norem (zákonů a vyhlášek), které řeší tuto problematiku. Operativně jsou řešeny otázky spolupráce se školou (denní kontakt) i s rodičovskou veřejností. Vychovatelka pověřená organizačním vedením ŠD se zúčastňuje pedagogických rad a porad ředitele školy. Vychovatelky se zúčastňují vzdělávacích akcí, využívají nabídek pedagogického centra. Činnost ŠD spadá do kompetence ředitele školy.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti ŠD je velmi dobře zpracována v celoročním plánu práce, jednotlivá oddělení zpracovávají v návaznosti plán členěný po měsících. Žáci jsou přiměřeně motivováni (např. sportovní olympiáda ŠD), při jednotlivých činnostech je respektován princip dobrovolnosti. Střídají se rekreační a zájmové činnosti (v rámci ŠD pracuje pět zájmových kroužků - šikovné ruce, vyšívání, sportovní a dva výtvarné). Práce výtvarných kroužků zdobí společné prostory ŠD. Jsou zařazovány činnosti sebeobslužné a společensky prospěšné, výjimečně je zařazována příprava žáka na vyučování.

Prostorové podmínky ŠD jsou pouze vyhovující, personální podmínky i vybavení ŠD jsou na dobré úrovni. V organizaci výchovně vzdělávací činnosti a v oblasti řízení převládají pozitivní zjištění. Celkově hodnotí ČŠI školní družinu jako spíše nadprůměrnou.

Výchovné poradenství

Výchovné poradenství je svěřeno zkušené vyučující, která má i potřebné kvalifikační studium. Pracovní náplň daná zaměstnavatelem - ředitelem školy nebyla k dispozici. Poradenství pracuje podle ročního plánu práce, který odráží zkušenosti výchovné poradkyně z minulých let. Výchovná poradkyně se zabývá výchovně vzdělávacími problémy (záškoláctví, poruchy učení a chování), profesní orientací a integrací žáků s potřebou speciálních vzdělávacích přístupů. V časovém plánu jde značná část na vrub profesní orientace. Ve škole jsou zavedeny určité nezvyklé postupy. Výchovná poradkyně doprovází žáky k vyšetření v pedagogicko psychologické poradně namísto zákonného zástupce, vhodnost žáků k šetření posuzuje na základě hospitace v hodině. Tato praxe může zasahovat do práva rodiny na výchovu. Hospitace v hodinách je pouze formální krok, který je fakticky spíše zdržením. Kvalifikovaná učitelka na 1. stupni ZŠ by měla dokázat sama na základě každodenní zkušenosti se žáky potřebu šetření posoudit. O nic jiného před odborným šetřením ani jít nemůže. Ve škole je celkem integrováno 11 žáků (tento údaj je odlišný od údaje uvedeného v zahajovacím výkaze), jeden se smyslovým a jeden s tělesným postižením a zbývajících 9 žáků má doporučení k integraci na základě diagnostikované specifické poruchy učení. Nedostatkem je, že na 9 žáků se specifickou poruchou učení nevyžaduje ředitel školy zvýšený finanční normativ, který lze směřovat do kompenzačních a jiných pomůcek a do mezd. Navýšení mezd tak může být významným motivačním stimulem práce učitele, který by se měl v běžně naplněné třídě navíc individuálně věnovat žákům s potřebou specifického přístupu. Tito učitelé jsou samozřejmě i nyní ředitelem školy zvýhodněni, je to však z kapitoly pohyblivých složek platu určených všem pedagogům školy včetně vedení. Toto je jistý dluh efektivitě nakládání s finančními prostředky.

Dalšími partnery školy v oblasti výchovného poradenství jsou pedagogicko psychologická poradna, speciálně pedagogická centra, úřad práce, okresní úřad, Policie ČR a rodiče žáků. Možnost působit na škole je dána i náborovým pracovníkům ze škol a učilišť.

Orientaci výchovné poradkyně v problematice výchovného poradenství na škole hodnotí ČŠI jako velmi dobrou. Samotná realizace této práce odpovídá průměru běžných základních škol.

Dotazníky pro rodiče

ČŠI zjišťovala prostřednictvím dotazníků názory rodičů na školu. Ze 133 dotazníků rozdaných žákům v pěti třídách se jich vrátilo vyplněných 124, tj. 93 %. Naprostá většina rodičů vyjadřuje v dotaznících spokojenost s prací školy i s informovaností o školních výsledcích svých dětí. Ve větší míře (téměř 33 % dotázaných rodičů) jsou uváděny výhrady k vybavenosti školy (prostory, učebnice, učební pomůcky, nevyhovující šatny, sprchy a toalety u tělocvičny). Mnozí rodiče oceňují možnost přístupu žáků k výpočetní technice, rozsah mimoškolní činnosti, úroveň spolupráce s rodiči a celkový přístup vedení školy a učitelů. S výsledky dotazníkového šetření i se všemi připomínkami byl ředitel školy v závěru inspekce seznámen.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších předpisů,
- povinná dokumentace školní družiny,
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000,
- podkladová inspekční dokumentace,
- plán práce školy a školní dužiny na školní rok 2000/2001,
- pomocná dokumentace vedená výchovným poradcem,
- dokladovaná kontrolní činnost,
- tematické plány hospitovaných předmětů a vychovatelek ŠD,
- žákovská dokumentace, práce žáků (žakovské knížky, notýsky, sešity, výtvarné práce),
- přehled mimoškolní činnosti,
- dotazníky pro rodiče,
- další dokumentace vedená školou (Vnitřní platový předpis, Klasifikační řád, Minimální plán drogové prevence atd.) .

ZÁVĚR

Doporučení

- Věnovat zvýšenou pozornost nově zřízené vyrovnávací třídě včetně jasného záměru a cíle a vytvoření odpovídajícího odborného a materiálního zázemí.
- Při plánování výuky na 1. stupni v jednotlivých ročnících důsledně vycházet z platných učebních dokumentů, zajistit kontinuitu výuky mezi ročníky ve vlastivědě, přírodovědě a v literární výchově na 2. stupni.
- Zajistit účinnou metodickou pomoc nekvalifikovaným učitelům.
- Postupně nahradit zastaralé učebnice, inovovat vybavení kabinetu 1. stupně.
- V práci s integrovanými žáky využít možnosti zvýšeného finančního normativu, který škola doposud nečerpá, uplatnit ve výuce individuální přístup ke zdravotně postiženým žákům.
- Provozní řád a vnitřní řád školní družiny sladit s platnými právními normami, které se k této problematice vztahují.

Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako průměrná s uvedenými nedostatky v dlouhodobém plánování. Prostorové podmínky zatím vyhovují, ale vzhledem k narůstajícímu počtu žáků a koncepčním záměrům školy vyžadují postupné řešení. Materiální zabezpečení je velmi dobré na 2. stupni, průměrné na 1. stupni. Nadstandardní je vybavení výpočetní technikou. Řízení školy je promyšlené a funkční s nedostatky v oblasti kontrolních systémů. Nadstandardní služby nabízí škola v oblasti výpočetní techniky a sportovních činností, ale i v péči o žáky se speciálními potřebami (zřízení vyrovnávací třídy, integrace tělesně a smyslově postižených žáků). Kladně je hodnocena zájmová činnost i skutečnost, že učebna výpočetní techniky i školní hřiště jsou v odpoledních hodinách a o prázdninách zpřístupněny veřejnosti.

ČŠI neshledala případy nešetrného hospodaření s přidělenými finančními prostředky ze státního rozpočtu.

Škola je ve sledovaných oblastech hodnocena celkově jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marta Dolinská	.Marta Dolinská v.r.....
Členové týmu	Mgr. Miroslav Hyška	.Miroslav Hyška.v.r.....
	Mgr. Petr Salač	...Salač Petr v.r.....
	Mgr. Věra Slezáková	.Mgr. Věra Slezáková v.r.....
	Mgr. Jaroslav Štilip	.Jaroslav Štilip v.r.....

V Ústí nad Labem dne 19. prosince 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:3. ledna 2001.....

Razítko

Ředitel školy Mgr. Miroslav Samler

Podpis

.....°M. Samler v.r.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.
---------	------------------------	--------------------------

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad	2001-01-18	066 48/01-2036
Zřizovatel	2001-01-18	066 4701-2036
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.